



TYGODNIK SALWATORSKI

11.02.01 r. ● PISMO PARAFII NAJŚWIĘTSZEGO SALWATORA W KRAKOWIE ● NR 6(321) 1 ● Rok 7

Proces beatyfikacyjny Prymasa Tysiąclecia



Fot. P. Tumidajski

20 maja 1989 r. Kard. Józef Glemp rozpoczął diecezjalny proces beatyfikacyjny Sługi Bożego Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego. W trakcie procesu odbyło się 289 sesji, przesłuchano 59 świadków, zbadano spuściznę pisarską Prymasa Tysiąclecia.

6 lutego br. odbyła się uroczysta sesja i Msza św. w warszawskiej archikatedrze św. Jana pod przewodnictwem Ks. Kard. Józefa Glempa. Prymas potwierdził autentyczność badanego materiału i podpisał dokument zamknięcia procesu i list do Prefekta Kongregacji Spraw kanonizacyjnych, przekazujący akta do Watykanu.

MSZA ŚWIĘTA

*Pamięci doktora praw Andrzeja Kłodzińskiego
Wisłce – Jego Córce*

Stół nam zastawiasz zawsze, w każdej porze
Miejscu na ziemi, jak w Czwartek przed Męką
Cudem zdumiewasz, Panie Jezu, Boże
Wino, Chleb zmieniasz w siebie własną ręką
Rozdzielasz hojnie dla uczniów gromady
Karmiąc nas Słowem. Potem w wielkiej ciszy
U szczytu uczyty - zadatku wieczności
Każdy tajemny ą czuły Głos słyszy
A to jest bicie
Twego Boże serca

Iwa Korsak-Sabuda

Zaproszenie na spotkanie z J. E. bp. A. Małysiakiem



Parafialny Oddział Akcji Katolickiej i Zwierzyniecki Komitet Obywatelski zapraszają wszystkich parafian i zainteresowanych spoza parafii na spotkanie z J. E. bp. A. Małysiakiem.

Spotkanie odbędzie się w ramach rozpoczętego już cyklu „Społeczna nauka Kościoła”. Tym razem tematem wiodącym będzie: „Rodzina”. Zapraszamy w środę 21 lutego o godz. 18.00 do sali Muminków.

„Tygodnik Salvatorski” poleca!

Żywoty Biskupów sufraganów krakowskich

WOJCIECH BOKSA RADOSZEWSKI

HERBU OKSZA (1721-1796)

Biskup sufragan krakowsko-sandomierski. Urodził się w Michałowie koło Pińczowa, tu ochrzczony 5 kwietnia 1721 r., był synem Wawrzyńca i Marianny z Duchowskich. Studia teologiczne odbył w Seminarium Duchownym w Kielcach. Dnia 27 grudnia 1746 r. otrzymał święcenia kapłańskie z rąk bpa Andrzeja Stanisława Żaluskiego. Niebawem został proboszczem w Strzyżowicach. Od 1750 r. był misjonarzem w Tarłowie, 11 listopada t. r. instalowano go na kanonię kaznodziejską w kolegiacie św. Marcina w Opatowie. Dnia 27 września 1755 r. otrzymał prezentę od kapituły sandomierskiej i nominację biskupa Żaluskiego na prebendę kaznodziejską w tejże kapitule. W imieniu kapituły witał bpa Kajetana Sołtyka w czasie wizytacji Sandomierza (1762).

W ciągu najbliższych dwóch lat otrzymał dwa probostwa w Osieku i w Mydlowie; rezydował stale w Sandomierzu, a w probostwach utrzymywał wikariuszy. W kapitule sandomierskiej został w r. 1767 kanonikiem penitencjarzem, a następnie w 1773 r. podkustoszem i objął opiekę nad biblioteką i archiwum kapitulnym.

W 1776 r. przeniósł się do Klimontowa, instytuowany na tamtejszą prepozyturę przez bpa Sołtyka z prezenty Franciszka Ledóchowskiego. Dobrze sytuowany łożył znaczne sumy na rozbudowę klimontowskiej kolegiaty. Z kapitułą sandomierską utrzymywał stały kontakt i w jej imieniu 10 czerwca 1787 r. wraz z kanonikiem Antonim Sobczyńskim witał w Kurozwękach króla Stanisława Augusta Poniatowskiego wracającego z Kaniowa. Po utworzeniu w r. 1786 sufragantu okręgowego sandomierskiego został wysunięty przez bpa Michała Poniatowskiego na urząd sufragana. Dnia 29 grudnia 1786 r. otrzymał w związku z tym promocję na doktora obojga praw. Proces informacyjny przeprowadził nuncjusz apostolski w lutym 1787 r. Prekonizowany 28 kwietnia t. r. na biskupa tytularnego hireneńskiego i sufragana okręgowego w Sandomierzu z prawem zatrzymania posiadanych beneficjów, został konsekrowany 26 sierpnia 1787 r. w kolegiacie opatowskiej przez bpa Józefa Olechowskiego.

Powierzony trosce duszpasterskiej Radoszewskiego wydzielony z diecezji krakowskiej sufraganat sandomierski obejmował 14 dekanatów. Po otrzymaniu szerokich uprawnień jurysdykcyjnych rozwinął szeroką działalność duszpasterską; wyświęcił łącznie 675 duchownych, w tym 139 kapłanów, konsekrował 5 kościołów, wybierzmował 69 460 osób. Cieszył się popularnością i uznaniem wśród szlachty i duchowieństwa. Dnia 10 maja 1788 r. został wybrany kanonikiem krakowskim, zaś 19 września 1789 r. dziekanem w kapitule opatowskiej. Po rezygnacji z probostwa w Osieku objął w 1786 r. plebanię w Iwaniskach.

W 1788 r. został deputatem do Trybunału Koronnego w Lublinie i otrzymał Order św. Stanisława Biskupa i Męczennika. W czasie insurekcji kościuszkowskiej kapituła sandomierska z inspiracji Radoszewskiego złożyła w r. 1794 „na pomoc Ojczyźnie” około 90 000 złp. Biskup zmarł w Klimontowie 9 czerwca 1796 r. i tu został pochowany w podziemiach kolegiaty.

B. Kumor, Radoszewski Wojciech, PSB, t. 29, s. 752-753.

AUGUSTYN KAROL LIPIŃSKI (ZM. 1814)

Sufragan krakowski. Data i miejsce urodzenia oraz imiona rodziców Lipińskiego nie są znane. Był szlachcicem, lecz nie wiadomo jakiego herbu. Studia ukończył tytułem doktora obojga praw. W 1772 r. został kanonikiem katedralnym płockim. Z polecenia bpa Michała Poniatowskiego, jeździł do Rzymu ze sprawozdaniem o stanie diecezji z r. 1778. W 1788 r. objął kanonię krakowską. W dwa lata później kapituła katedralna wybrała go deputatem do Trybunału Koronnego. Dnia 11 października 1790 r. wygłosił mowę do króla Stanisława Augusta. Prosił wówczas monarchę, aby wszystkie konstytucje uchwalane przez sejm były przekazywane do akt trybunalskich w Piotrkowie i Lublinie. Dotychczas bowiem Trybunał dowiadywał się o istnieniu nowych praw drogą pośrednią z oczywistych dla jego działalności szkoda. Biskup Feliks Turski obejmując w r. 1791 krakowską stolicę, mianował Lipińskiego swoim audytorem i sędzią generalnym.

W okresie Sejmu Czteroletniego został odznaczony Orderem św. Stanisława. Za czasów insurekcji kościuszkowskiej, przebywając w Krakowie, ofiarował na cele powstania parę koni z zaprzęgiem do armat. Występował również w sprawie ks. Macieja Dziewońskiego skazanego na śmierć przez insurekcyjny sąd kryminalny w Krakowie za szpiegostwo na rzecz Rosjan oraz za podburzanie ludności przeciwko powstaniu. Władze powstańcze zwróciły się - z uwagi na nieobecność biskupa ordynariusza - do kapituły krakowskiej z wnioskiem o pozbawienie ks. Dziewońskiego święceń. Wobec wahania kapituły Lipiński po zapoznaniu się z aktami sprawy uznał, że zgodnie z przepisami prawa kanonicznego degradacja taka jest możliwa. Krok ten musiał być w pełni uzasadniony, skoro ani władze pruskie, ani austriackie, sprawując rządy w Krakowie po upadku insurekcji, nie zastosowały wobec Lipińskiego represji.

Dnia 1 września 1795 r. został scholastykiem katedralnym, wikariuszem generalnym oraz oficjałem generalnym krakowskim. Powoływał dziekanów foralnych, określając szczegółowo ich kompetencje w dziedzinie kontroli działalności i dyscypliny duchowieństwa dekanalnego, stanu obiektów kultu, szat i sprzętów liturgicznych oraz życia religijnego wiernych. Dnia 22 grudnia 1795 r. wyznaczył w Krakowie oraz w całej diecezji pełnomocników ordynariusza, uprawnionych do przeprowadzenia - wedle ściśle nakreślonego programu - w ciągu czterech lat (1795-98) egzaminów wszystkich duchownych uprawnionych do słuchania spowiedzi, którzy mieli się wykazać znajomością teologii i prawa kanonicznego. Lipiński należał do bliskich współpracowników bpa Turskiego. Z tego powodu miewał konflikty z kapitułą katedralną. W 1802 r. otrzymał kustodię katedralną, był też komisarzem biskupim klasztoru św. Andrzeja sióstr klarysek w Krakowie. Dnia 12 czerwca 1811 r. został mianowany przez bpa Andrzeja Gawrońskiego pro iure episcopali sufraganiem krakowskim i przedstawiony królowi Saksonii i księciu warszawskiemu Fryderykowi Augustowi w celu przyznania mu uposażenia.

W 1814 r. jako archidiakon krakowski przekazał w imieniu kapituły biskupowi kieleckiemu Wojciechowi Górskiemu administrację diecezji krakowskiej. Zmarł 2 kwietnia 1814 r.

W. M. Bartel, Lipiński Augustyn, PSB, t. 17, 1972, s. 387-388.

Oplątek „Żywego Różańca”

W ostatnią niedzielę „kolędowania”, 28 stycznia, odbyło się spotkanie oplątkowe „Żywego Różańca”, które stało się spotkaniem parafialnym, rodzinnym, naszym.

Rozpoczęliśmy je odczytaniem fragmentu Ewangelii (Łk 5,4-11), z którego słowa: „Wypłyn na głębiej” stanowią swego rodzaju refren najnowszego listu apostołskiego Ojca Świętego „Novo Millennio inente”. Była też krótka modlitwa.

Ksiądz Proboszcz Infułat Jerzy Bryła ogarnął swoim serdecznym słowem przybyłych gości, przede wszystkim naszego bardzo drogiego Księdza Biskupa Albina Małysiaka, prezesa Akcji Katolickiej p. Macieja Tumidajskiego, redaktora naczelnego „Tygodnika Salwatorskiego” p. Piotra Boronia, niestrudzoną i niezawodną przewodniczącą Sekcji Charytatywnej p. Irenę Kwasnowską, energiczną i wytrwałą katechetkę p. Elżbietę Ekiert, przybyłą wraz z „Żywym Różańcem” dzieci i młodzieży, przemile Siostry Serafitki i nas, czyli „panie z Żywego Różańca”, które zatroszczyły się o to, żeby sala była ładnie przystrojona i żeby dla nikogo nie zabrakło miejsca.

W swoim słowie Ks. Biskup Albin Małysiak wezwał modlących się: i dzieci, i młodzież, i dorosłych do pogłębionej modlitwy, „żeby nie była powierzchowna”, żeby była serdeczna, tak jak modlitwa Pana Jezusa w Ogroju, jak modlitwa Matki Najświętszej z Bernadetką...

Dzieci, a właściwie już młodzież, bo uczennice z klas V i VI, zaśpiewały nam kolędy, zadeklamowały nagrodzone brawami wiersze. Potem wszyscy śpiewaliśmy kolędy, modliliśmy się częścią radosną Różańca Świętego w intencjach zjednoczenia chrześcijan. W tym czasie nasz Ksiądz Proboszcz modlił się o to w Bazylice OO. Dominikanów. Podpisaliśmy też list do Ojca Świętego, który jest odpowiedzią na najnowszy list apostołski „Na początek Nowego Tysiąclecia” i dziękowaliśmy, zwłaszcza za fragment listu dotyczący naszej Parafii, bo mówiący o „Emaus” i za pasterskie, serdeczne błogosławieństwo na nowe Millennium.

Zapraszamy wszystkich składających datki w czasie oplątku na Mszę św. w Wielką Niedzielę (15 kwietnia) o godz. 19.00, a za rok... na następny oplątek „Żywego Różańca” - jak Bóg pozwoli.

Danuta Lisowska

MISTRZ MODLITWY

Prof. Annie Skowron-Cendrzak

Modlić się – to jest siebie w głąb otworzyć
Cierpliwie czekać, aby promień Boży
Oświecił serce opróżnione, puste
I choć pacierze z trudem szepczą usta

Ty nie przychodzisz i trwamy w ciemności
Bliscy niewiary, bólu, samotności
Ale trwać trzeba
Byś wiedział, że czeka
Serce tak oschłe, zdrętwiałe człowieka
Czeka na Ciebie
Czekać może długo

A gdy przychodzisz łaską Twoją złotą
Wypełniasz serce ojcowską pieśczęcią
Ogarniasz duszę tak przemożną siłą
Jakby czas stanął, a świata nie było
tylko Ty w nas

Mało chwil takich lecz ta łaska złotą
Nieopisaną budzi w nas tęsknotę
Byś przyszedł znowu lub nas wziął do siebie
Ty – Mistrz modlitwy znowu każesz czekać
Choćby mrok w sercu gościł – nie pociecha
Przyjście Twe darem jest a nie zasługa
Dlatego często tak czekamy długo
Bo Ty próbujesz, czy czekać umiemy

Iwa Korsak-Sabuda

JUBILEUSZ RUCHU „WIARA I ŚWIATŁO”

W ubiegłym tygodniu międzynarodowy ruch „Wiara i Światło”, który zajmuje się osobami upośledzonymi umysłowo, obchodził 30-lecie swojego istnienia. W kopalni soli w Wieliczce odbyło się wielkie świętowanie niepełnosprawnych, którzy przybyli wraz z rodzicami i przyjaciółmi.

Kraków jest miejscem najintensywniejszego życia tego ruchu, jest tu około 30 wspólnot. Część z nich ma swoje spotkania na terenie parafii Najśw. Salwatora (tzw. salka muminków).

(BS)

Na moście Powstańców Śląskich zginęły trzy łabędzie. Możliwe że zostały spłoszone z Wisły i lecąc uderzyły w przewody trakcji elektrycznej.



Ściana kina „Kijów” od strony ul. Dunin-Wąsowicza (fot. P. Boroń)

Uwagi w sprawie KONCEPCJI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OSIEDLA SALWATOR W KRAKOWIE

zaprezentowane na posiedzeniu w dniu 29 stycznia 2000 roku

**Do Komisji Planowania Przestrzennego
Rady Miasta Krakowa**

Na wstępie dziękuję za umożliwienie mi prezentacji przed Państwem walorów i propozycji względem rejonu, który zasługuje na szczególną uwagę. Niepokój, który dzisiaj musimy żywić co do przyszłości Zwierzyńca ze względu na wzmożony ruch inwestycyjny w tym rejonie, który wręcz wymknął się z pod kontroli i zagrożenia, płynące z nie rozwiązanej wciąż problemu dojazdów do mostu, zwanego roboczo "Zwierzynieckim", za sprawą mądrych decyzji tu obecnych mogą nie tylko ocalić jego piękno i walory... Służąc całemu Krakowowi mogą stać się też precedensowym rozwiązaniem pewnych problemów całego miasta. Powyższą tezę pragnę nieco rozwinąć i uzasadnić:

Salwator to malownicze wzgórze, którego wartość na skalę światową podkreślają: prawie tysiącletnia świątynia pod wezwaniem Najśw. Salwatora (prawdopodobnie był tu jeszcze starszy kult - z czasów misji Cyryla i Metodego), nieopodal drewniana siedemnastowieczna kaplica św. Małgorzaty, stuletnie osiedle willowe, pierwsze na ziemiach polskich tego typu wzorowe założenie, nawiązujące do miasta-ogrodu, o historycznym znaczeniu ze względu na zamieszkałą tu niegdyś i dzisiaj plejadę wybitnych osobistości życia naukowego i kulturalnego Polski, dalej cmentarz, który obok rakowickiego, powązkowskiego, łyżczakowskiego i rosieńskiego jest wyróżniającą się nekropolią narodową coraz wyżej malowniczy deptak prowadzi ku kopcom Tadeusza Kościuszki i Niepodległości im. Józefa Piłsudskiego. To miejsca drogie sercom i rekreacyjne wszystkich mieszkańców Krakowa. Stąd już niedaleko do krakowskiego ZOO oraz na Bielany i Wołę Justowską. U stóp Wzgórza Salwatorskiego rozpościera się średniowieczna wieś Zwierzyniec oraz (od XIV wieku) Półwieś Zwierzynieckie, sięgające dziś Alej Trzech Wieszczów, które brutalniej niż rzeka lub pasmo wzgórz oddzielają Dzielnicę od Kossakówki, Placu na Groblach i Wawelu. Nie możemy dopuścić, aby od tysiąca lat integralnie związany ze sobą zwierzyniecki organizm urbanistyczny został rozcięty jakąkolwiek podobną trasą tranzytową. Nie może się też ona oprzeć o Błonia!

Na Zwierzyńcu w XII wieku powstał norbertański kompleks klasztorny, a dzisiaj stanowi drugi co do wielkości obiekt zabytkowy w Krakowie, którego ekspozycja cierpi z powodu sąsiedztwa szpetnego węzła komunikacyjnego u zbiegu ulic Kościuszki, Królowej Jadwigi, Bł. Bronisławy i Księcia Józefa. Te ulice i domy nie wytrzymają dodatkowego ruchu tranzytowego. A przecież nie chcemy utracić zagrożonej (a unikalnej w skali Krakowa) podmiejskiej zabudowy, pnącej się po stokach Wzgórza! Ale rozmowa o zachowaniu tej zabudowy musi wnieść się ponad administracyjny wymiar (koniecznej!) ochrony konserwatorskiej. Wobec ciągłego zapotrzebowania na galerie i pracownie artystyczne, których obręb Plant w Krakowie nie może już wielu pomieścić, rejon ten może doskonale przejąć częściowo tę funkcję - jako odpowiednik paryskiego Montmartre'u.

Tu przecież mieszkali i tworzyli najwybitniejsi artyści polscy XX wieku (że wspomnieć choćby z długiej listy: Jacka Malczewskiego, Vlastimila Hoffmana, Andrzeja Wróblewskiego...) Komisja Kultury i Ochrony Zabytków Rady Miasta Krakowa, w

trosce o artystów, z uznaniem odniosła się do propozycji, którą zgłosiłem na posiedzeniu w dniu 8 lipca 1999 roku, a sformułowany wniosek Komisji nr 32/99 wciąż czeka na realizację.

W stosunkowo krótkim czasie rozstrzygną się losy jakże cennego fragmentu Krakowa. Data otwarcia mostu oraz wygaśnięcie terminu obowiązującego planu przy spieszą nasze decyzje. Możemy oto utracić wielkie wartości historyczne, społeczne, kulturalne i urbanistyczno-architektoniczne, które zawiera Zwierzyniec jeżeli potraktujemy go jako dowolną przestrzeń albo w oparciu o wielowiekowe tradycje możemy stworzyć wręcz modelowy program planowania z wizją rewaloryzacji i zagospodarowania w oparciu o najbardziej charakterystyczne dla naszego Miasta potrzeby.

Świadomi niebezpieczeństwa zwróciliśmy się wspólnie z prof. Jackiem Purchlą i prof. Jerzym Mikułowskim-Pomorskim do Prezydenta Andrzeja Gołasia z prośbą o szczególne zainteresowanie problemem. Na spotkaniu 4 stycznia Prezydent zaproponował nam konsultacje Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla Osiedla SALWATOR. Oceniając wysoko wstępną koncepcję przygotowaną przez Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, popieramy podpisanie odpowiedniego aneksu do dalszej pracy nad Planem i deklarujemy współpracę, wiążąc z nim nadzieje na dobre rozwiązania. Podkreślamy, że nie ma czasu na przewlekanie ponad potrzeby i tak długiej procedury.

Piotr Boroń

Uwagi do miejscowego planu zagospodarowania Salwator

1. Przedmiot opracowania

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla Salwator w Krakowie obejmuje wg uchwały Rady Miasta Krakowa z dnia 26 maja 1999 roku obszar centrum historycznego Zwierzyńca. O ile linia Wisły i Rudawy stanowi naturalną granicę historyczną i morfologiczną, Zwierzyńca, w tym będącego jego najistotniejszą częścią, tzw. osiedla Salwator (w znacznie szerszym tego słowa znaczeniu niż sama kolonia willowa na Salwatorze), to zasadnicza, wątpliwość budzi granica zachodnia planowanego opracowania, oparta błędnie na planistycznej fantazji, która nie znajduje potwierdzenia w terenie. Skoro granicę zachodnią planowanego opracowania nie stanowi naturalna linia ulic: Zaścianek/Drożyna - Malczewskiego - Wioślarska, nasuwa się wniosek: aby w pracach studialnych nad planem miejscowym Salwatora uwzględnić jego szerszy kontekst - zwłaszcza komunikacyjny. Racjonalne podejście do zagadnień komunikacyjnych w wypadku Salwatora jest ściśle powiązane m.in. z kluczowym zagadnieniem ochrony jego wyjątkowych wartości przyrodniczych i kulturowych.

2. Zagadnienia ochrony

Osiedle Salwator jest jedynym na terenie naszego miasta - obok obszaru średniowiecznego Krakowa i Kazimierza - zespołem o tak wysokich wartościach kulturowych oraz złożonej problematyce urbanistycznej. Stanowi przy tym układ komplementarny w stosunku do zabytkowego Śródmieścia. Ochrona

Salwatora powinna uwzględniać takie elementy jak:

- a) wyjątkowe wartości krajobrazowe wzgórz jurajskich, doliny Wisły i Rudawy oraz fenomen Błonia - podobnie jak wzniesiony na wzgórzu Bł. Bronisławy Kopiec Kościuszki nierozdzielnie związany z historycznym Zwierzyńcem;
- b) zespół wczesnośredniowiecznego kościoła Najświętszego Salwatora wraz z kaplicą św. Małgorzaty;
- c) zespół kościoła i klasztoru sióstr Norbertanek;
- d) układ urbanistyczny Zwierzyńca - jako stosunkowo dobrze zachowany zespół średniowiecznej osady podmiejskiej, a później XIX-wiecznego przedmieścia o charakterze rezydencjonalnym;
- e) aleję Waszyngtona wraz z kopcem Kościuszki jako kompozycję krajobrazową z czasów Wolnego Miasta Krakowa;
- f) pozostałości systemu fortyfikacyjnego Twierdzy Kraków z przełomu XIX i XX wieku (m.in. tzw. Diabelski Most, ale także dzieła obronne znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru objętego opracowaniem);
- g) cmentarz Salwatorski;
- h) kolonię willową na Salwatorze, jako pierwsze na ziemiach polskich tego typu wzorowe osiedle nawiązujące do idei miasta-ogrodu;
- i) folwark Zaścianek, utrzymujący do dziś w odległości 2 kilometrów od Rynku Głównego funkcję rolniczą;
- j) uformowane w wyniku regulacji z lat 1907-1912 obwałowania Rudawy.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt zachowania przez Zwierzyńiec oryginalnego, formowanego przez wieki podmiejskiego charakteru opartego na niskiej zabudowie w zieleni. Zasadniczym celem planu winno stać się więc nie tylko skuteczne zahamowanie negatywnych tendencji ostatnich lat, które przyniosły m.in. agresywną architekturę, projektowaną bez uwzględnienia właściwej skali i charakteru osiedla oraz wymogów poszanowania wyjątkowych wartości kulturowych Salwatora, ale i ich wydobycie. Salwator bowiem nie tylko wymaga ścisłej ochrony, lecz również posiada ciągle zbyt słabo wykorzystany przez Kraków potencjał obszaru rekreacyjnego i potencjał produktu turystycznego.

Wśród instrumentów skutecznej ochrony Salwatora winny znaleźć się:

- a) objęcie ochroną konserwatorską całego obszaru osiedla Salwator i precyzyjne określenie zasad tej ochrony, w tym ochrony krajobrazu;
- b) przesunięcie granicy Bielańsko-Tynieckiego Parku Krajobrazowego na linię rzeki Rudawy;
- c) radykalne uspokojenie ruchu samochodowego (vide pkt.3);
- d) uporządkowanie stosunków wodnych, w tym m.in. odwodnienie terenów poniżej Aleji Waszyngtona (nie posiada ona skutecznej kanalizacji przeciwdeszczowej);
- e) skuteczną ochronę Doliny Rudawy.

3. Problemy komunikacyjne

Prawidłowe rozwiązanie problemów komunikacyjnych ma kluczowe znaczenie zarówno dla skutecznej ochrony złożonego układu osiedla Salwator, jak i lepszego wykorzystania nagromadzonych na jego obszarze wartości przyrodniczych i kulturowych. Celem strategicznym planu winno być więc całkowite wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza obszar Zwierzyńca i Półwisia Zwierzynieckiego. Cel ten jest zbieżny ze strategią rozwoju Krakowa, a zwłaszcza z przewidywanym ukończeniem na przełomie 2001 i 2002 roku budowy mostu Zwierzynieckiego. Otwarcie mostu Zwierzynieckiego spowoduje przeprowadzenie drogi wojewódzkiej Kraków-Oświęcim na prawy brzeg Wisły do skrzyżowania ulic Kapelanka-Monte Cassino oraz likwidację pętli autobusowej przed klasztorem Sióstr Norbertanek.

Organizacja docelowego układu komunikacyjnego w rejo-

nie Salwatora powinna uwzględnić m.in.:

- a) obniżenie klasy ulic Księcia Józefa (od mostu Zwierzynieckiego) i Kościuszki do klasy ulic Zwierzynieckiej i Senatorskiej (w tym ograniczenie tonażu);
- b) wyprowadzenie węzłów tranzytowych komunikacji miejskiej z pętli na Salwatorze;
- c) likwidacja pętli tramwajowej na Salwatorze i stworzenie na jej miejscu Placu Salwatorskiego;
- d) zamknięcie ruchu kołowego na al. Waszyngtona od osiedla na Salwatorze celem stworzenia traktu spacerowego (dopuszczalne wyjątki np. pogrzeby);

4. Program "Salwator"

Wyjątkowe wartości naturalne i kulturowe, skoncentrowane na obszarze Salwatora i konieczność ich kompleksowej ochrony prowadzą do wniosku, iż skuteczna realizacja zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla Salwator wymaga aktywnej polityki ze strony gminy. Podjęcie przez miasto Kraków pilotażowego programu "Salwator" było by nie tylko gwarancją, zachowania unikalnych wartości Zwierzyńca, ale i pozwoliło by znacznie lepiej wykorzystać dla miasta potencjał tej dzielnicy, również w zakresie rozwoju przemysłów kulturowych i turystyki.

Jako elementy programu "Salwator" proponujemy m.in.:

- a) stworzenie pilotażowego projektu "Kolonii Artystyczna Salwator" (zgodnie z uchwałą Komisji Kultury RM nr 32/99), połączonego z częściowym wykupem i rewitalizacją nieruchomości u zbiegu ulic Królowej Jadwigi i Księcia Józefa (winny one zostać na wniosek gminy wpisane do rejestru zabytków jako unikalny zespół zabudowy podmiejskiej stanowiący otulinę wzgórza Najśw. Salwatora);
- b) lepsze wyeksponowanie wyjątkowych wartości zabytkowych zespołów architektury sakralnej Salwatora (m.in. wdrożenie programu ich iluminacji);
- c) stworzenie specjalnego projektu dla obszaru osiedla Salwator celem zachowania małej architektury, kolorystyki i detalu z przełomu XIX i XX, a co za tym idzie specyficznego charakteru tej dzielnicy;
- d) stworzenie "Rynku Salwatorskiego" w miejsce likwidowanej pętli na Salwatorze;
- e) wykup przez gminę terenów o znaczeniu strategicznym dla zachowania rekreacyjnego charakteru osiedla Salwator (tereny zielone na południe od cmentarza oraz teren tzw. Glinika - jako naturalnej platformy widokowej);
- f) stabilizacja skarp i zboczy Wzgórza Salwatorskiego, a zwłaszcza zabytkowych murów oporowych;
- g) właściwe zagospodarowanie wału Rudawy z uwzględnieniem potrzeb w zakresie budowy ścieżek rowerowych oraz kładek dla pieszych, np. w osi ulic: Salwatorska-Jaksy Gryfity.

5. Uwagi końcowe

Kluczem do skutecznej ochrony jest także przestrzeganie przez gminę m. Krakowa podstawowych kanonów urbanistyki, a także elementarnych zasad praworządności. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla Salwator w Krakowie winien więc uwzględnić również:

- a) korektę błędów planu z roku 1994. w tym tak absurdalnych zapisów jak powstałe w wyniku "drgnięcia ręki" planistów linie rozgraniczające strefy budowlane i strefy zakazu budowy przebiegające przez środek istniejących obiektów;
- b) egzekucję prawomocnych decyzji administracyjnych, wydawanych przez gminę w zakresie gospodarki przestrzennej i nadzoru budowlanego;
- c) rekultywację terenów zniszczonych i zdegradowanych w wyniku bezprawnych działań.

*Piotr Boroń,
Jerzy Mikułowski-Pomorski,
Jacek Purchla*



Ogłoszenia parafialne i krótkie informacje

* * *

11 II w niedzielę przypada 6 rocznica objawienia Najśw. Maryi Panny Bernadecie Soubirou w Lourdes.

* * *

Nieustanna nowenna do bł. Bronisławy we wtorek o godz. 19.00.

* * *

16 II (w piątek) o godz. 19.00 odbędzie się Msza św. w intencji Ojca Świętego.

Kalendarzyk liturgiczny:

*** 11 II (niedziela) - 6 Niedziela Zwykła

Czytania mszalne: Jr 17,5-8; 1 Kor 15,12.16-20; Łk 6,17.20-26

- wspomnienie Najśw. Maryi Panny z Lourdes

- IX Światowy Dzień Chorego

*** 14 II (środa) - św. Cyryla, mnicha, i Metodego, biskupa, patronów Europy

*** 16 II (piątek) - św.

- trzeci piątek miesiąca - dzień szczególnej modlitwy ku czci Miłosierdzia Bożego

- dzień modlitw w intencji Ojca Świętego

*** 17 II (sobota) - św. Siedmiu Założycieli zakonu Serwitów

Papieskie intencje na luty 2001:

Misyjna: Aby rodzina, przyjmując Ewangelię, stawała się narzędziem ewangelizacji i w ten sposób pomagała ludzkości stawać się coraz bardziej prawdziwą rodziną narodów.

Ogólna: Aby dzieci nie były nigdy zmuszane do udziału w walkach zbrojnych, ale by, uwolnione od nienawiści i przemocy, mogły przeżywać spokojnie swoje dzieciństwo, ciesząc się przyjaźnią w rodzinie, w szkole i w społeczeństwie.

W Krakowie

Było:

~ Podczas krótkiego nawrotu zimy w Krakowie znów zaobserwować można było obfite posypywanie ulic i chodników solą.

~ Odbyła się wystawa gołębi rasowych, w której uczestniczyło 64 wystawców. Wystawili oni 363 gołębie w 37 rasach.

~ W kinie "Kijów" odbyło się uroczyste pożegnanie festiwalu "Kraków - 2000".

~ W Łasku Wolskim przeprowadzono liczenie zwierzyny żyjącej na wolności. Przybyło zajęcy,

~ Na kilkusetmetrowym odcinku wałów przeciwpowodziowych między Wawelem a mostem Dębickim wykonano próbny montaż ścianek, które mają zabezpieczyć przed powodzią.

Jest:

~ Można składać wnioski do Instytutu Pamięci Narodowej o dostęp do akt służb specjalnych PRL.

~ Sejm w uchwalonym budżecie okroił wydatki dla Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków.

~ Zmienna pogoda sprzyja wzrostowi zachorowań na grypę.

Rekolekcje małżeńskie

Rekolekcje przeznaczone są dla katolickich par małżeńskich (ślub kościelny), które chcą umacniać i pielęgnować swoją miłość, żyjąc w coraz pełniejszej jedności. Są to rekolekcje zamknięte. Trwają od godz. 18.00 w piątek do godz. 16.00 w niedzielę. Odbywają się w Domu Rekolekcyjnym Księży Jezuitów w Czechowicach-Dziedzicach. Konieczna jest wcześniejsza rejestracja (i zaproszenie).

Terminy rekolekcji w 2001 roku:

9-11 marca, 11-13 maja, 8-10 czerwca,

12-14 października, 16-18 listopada.

Przyjmowane są również zgłoszenia na rok 2002.

Adres: Ks. Stanisław Puchała, Kuria Metropolitalna
40-042 Katowice, ul. Jordana 39

Fundacja Pomoc Krakowskiemu Hospicjum prowadzi

Wypożyczalnię Sprzętu Medycznego

Nowa Huta - os. Centrum C bl. 10, tel. 644-65-50
(dojazd do Pl. Centralnego, budynek wewnątrz osiedla,
wejście przełączką od strony restauracji "Stylowa",
dojazd samochodem od ul. Przyjaźni)

Można tu wypożyczyć łóżka szpitalne, wózki inwalidzkie,
balkoniki, laski, chodziki, kule, podnośniki do dźwignia
chorych.

Całkowity dochód jest przeznaczony na rzecz Hospicjum
św. Łazarza.

Wypożyczalnia jest czynna:

pon. środy, piątki w godz. 10.00-14.00

wtorki, czwartki w godz. 9.00-17.00

Meldunki o zachorowalności zbiera Sanepid już co tydzień.

~ O specjalne ścieżki do jazdy upominają się nie tylko rowerzyści, ale także rolkarze i osoby jeżdżące na modnych ostatnio hulajnogach.

Będzie:

~ Gmina Kraków przymierza się do zarejestrowania "Logo Krakowa" w Urzędzie Patentowym.

~ Oprócz kiosku "Łabędzie" zlokalizowanym na Plantach, oddany do użytku w ciągu miesiąca ma być kiosk "Kajtek".

~ Przystanie istnieć jedna z największych hal produkcyjnych w Polsce - dawna stalownia martenowska HTS. Prawdopodobnie zostanie wyburzona.

Być może:

~ Krakowskie Centrum Rehabilitacji najprawdopodobniej zostanie sprywatyzowane jako pierwsza taka placówka medyczna w Małopolsce.

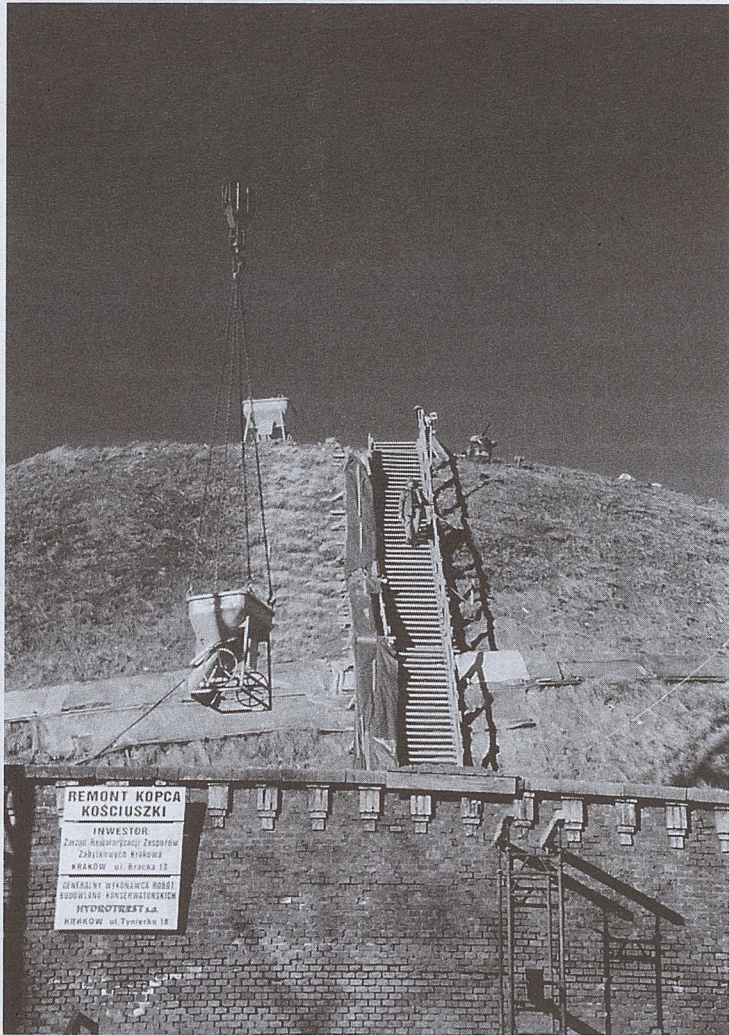
~ Nowa książka telefoniczna ukaże się być może pod koniec roku.

~ W krakowskim areszcie śledczym przy ul. Montelupich lub w więzieniu w Ruszcy, uzależnieni skazani będą być może dostawać substytut heroiny.

opr. JS

Pieniądze dla ratowania kopca Kościuszki

Sejm zdecydował, że 3 mln zł zostaną wyłączone z budżetu Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa i przekazane na remont kopca Kościuszki. Dzięki decyzji posłów zwiększyła się szansa na zakończenie remontu kopca jeszcze w tym roku. Komitet Ratowania Kopca szacuje potrzeby na 6 mln.



Fot. P. Tumidajski

W sytuacji, zatem, gdy w budżecie woj. Małopolskiego zarezerwowano na ten cel 2 mln zł tylko od hojności społeczeństwa zależeć będzie, czy uda się zebrać brakujący 1 mln zł.

PT

ZAMKNIĘCIE WYSTAWY PRAC HELENY PAPEE-BOŻYK

W niedzielę 4 lutego w Zwierzynieckim Salonie Artystycznym nastąpiło zamknięcie wystawy prac malarskich i witraży wysmienitej Artystki salwatorskiej Heleny Papee-Bożyk. Uroczystości towarzyszyła projekcja filmu Grzegorza Kwinty o Artystce i utalentowanej artystycznie Jej Rodzinie. Obok dyskusji o sztuce, w której uczestniczyli m.in. Helena Papee-Bożyk, Halina Cieślińska-Brzeska, Izabela Delekta-Wicińska, Piotr Bożyk i Piotr Boroń obecni na spotkaniu śpiewali pieśni z nowych śpiewników Dzielnicy VII i Zwierzynieckiego Koła Przyjaciół Sztuk Wszelkich. Akompaniował Jerzy Bożyk.

PB

Z SERWISÓW INFORMACYJNYCH



Sejm uchwalił ustawę budżetową na 2001 r. Za głosowało 247 posłów, przeciw – 202, wstrzymujący – 1.

Rada Ministrów rozpatrzyła projekt ustawy o podpisie elektronicznym. Projekt reguluje prawne uznanie ważności podpisu elektronicznego tzn. taki podpis złożony na dokumencie wysłanym za pośrednictwem internetu będzie tak samo ważny jak podpis złożony ręcznie.

Od 9 II został wprowadzony zakaz importu żelatyny wołowej oraz wołowo-wieprzowej i produktów spożywczych, zawierających te rodzaje żelatyny.

Brytyjski dziennik podał, że Wielka Brytania sprzedawała do 11 krajów produkty z krwi osób, u których wykryto chorobę Creutzfeldta-Jacoba. Doc. Jan Sabliński z warszawskiego Instytutu Hematologii i Transfuzjologii powiedział, że Polska nie sprowadza i nie sprowadzała preparatów krwiopochodnych z Wielkiej Brytanii.

Jan Maria Rokita prezes SKL zwrócił się do Leszka Millera przewodniczącego SLD, by przestał posługiwać się językiem „wojny propagandowej” i zaczął debatę merytoryczną o działaniach AWS. L. Miller w czasie swego wystąpienia na Krajowej Konferencji SLD powiedział: „że w zbyt wielu strukturach państwa osiedlili się amatorzy, a w dodatku głupi i pazerni”.

8 II Ks. Kard. Józef Glemp dokonał zamknięcia na szczęblu diecezjalnym procesu beatyfikacyjnego ks. Jerzego Popiełuszki, zamordowanego w 1984 r. przez oficerów SB.

Rzecznik maltańskiego Kościoła katolickiego oświadczył, że papież Jan Paweł II złoży 5-9 maja wizytę w Syrii, a potem na Malcie.

W Zakopanem rozpoczęła się 20 zimowa Uniwersjada. Studenci sportowcy z 47 krajów będą rywalizować do 17 lutego. Przeprowadzenie niektórych konkurencji może utrudnić znaczne ocieplenie. Ceremonia otwarcia została przez widzów i słuchaczy uznana za udaną.

Saudijski sąd skazał na karę chłosty (70 batów) oficera armii, który narażając bezpieczeństwo pasażerów i wbrew zakazowi użył telefonu komórkowego na pokładzie samolotu krajowych linii lotniczych.

Andrzej Lepper wyjechał do USA, gdzie od Instytutu R. Kennedy'ego ma otrzymać odznaczenia za ochronę środowiska, ochronę wód i walkę o humanitarny chów zwierząt. Wygłosi również na uniwersytecie w Michigan wykład na temat ekologii i humanitarnego chowu zwierząt.

Janusz Korwin-Mikke trafił do szpitala z poważną raną brzucha. Został poddany operacji. Okoliczności zadania rany pozostają tajemnicą.

Minister Kazimierz Ujazdowski podpisał, w Krakowie 8 lutego specjalne dofinansowanie ze środków państwowych Biura Festiwalowego Kraków 2000.

alt ec

Zza Wielkiej Wody

Po tygodniu ekumenicznym

Stany Zjednoczone nie są krajem jednorodnym wyznaniowo, stanowią mieszaninę różnych religii i kultur. Wyznawcy poszczególnych religii są przemieszani, żyją obok siebie. Na jednej ulicy może stać kilka kościołów, z których jeden należy do ewangelików, drugi do prezbiterianów, a trzeci do katolików.

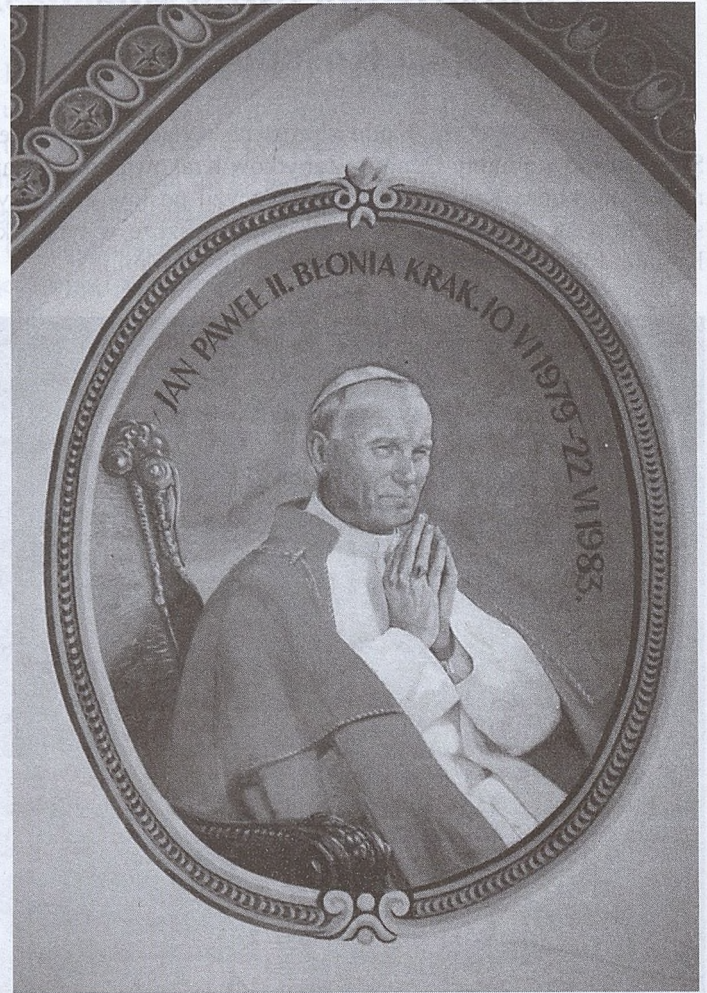
W połowie stycznia byłem na Mszy Św., na którą była zaproszona pani pastor z pobliskiego kościoła prezbiteriańskiego. Wygłosiła wtedy piękne kazanie o jedności chrześcijan, za które dostała od zgromadzonych gromkie brawa. Porównała Kościół Chrystusowy do pięknego witraża, który uformował sam Bóg. Witraż spadł na ziemię, pękł i rozsypał się na wiele kawałeczków. Ludzie podnoszą je, patrzą i zachwycają się, mówiąc „ależ to piękne”. Gdyby mogli zobaczyć całość...

Opowiadała także o swojej rodzinie, o swoich protestanckich rodzicach i o babci, która była katoliczką i często zabierała ją, jeszcze jako dziecko, na Mszę do kościoła. Bardzo lubiła tam chodzić, szczególnie gdy babcia pozwalała jej zapalić świeczkę. Także kuzynki pani pastor są katoliczkami, jedna z nich, z którą jest bardzo zaprzyjaźniona, jest katolicką zakonnicą. Stąd też dla niej idea ekumenizmu zawsze była czymś bliskim i oczywistym. Tak jak i to, że ludzie wierzący w tego samego Zbawiciela, który przyszedł na świat, powinni darzyć się miłością, szacunkiem i współpracować ze sobą.

Jak już wspomniałem, po kazaniu rozległy się oklaski, a po Mszy Św. zapanowała bardzo serdeczna atmosfera, pani pastor wraz z księdzem wyszli przed kościół gdzie rozmawiali z ludźmi. Pomyślałem, jak wiele zmieniło się przez ostatnie kilkadziesiąt lat. Czy za czasów naszych dziadków możliwe by były takie odwiedziny i wspólna modlitwa w kościele? Teraz nikogo nie dziwią wizyty ks. Maksymowicza na Salwatorze czy też ks. Infulata w Parafii Prawosławnej. Stosunek do innych wyznań takim, jak go przedstawił XVII-wieczny pamiętnikarz Jan Chryzostom Pasek długo jeszcze był obecny w świadomości ludzi. Wspomina on, jak po wygranej bitwie ze Szwedami służył do dziękczynnej Mszy Św. Tuż przed wyjściem do ołtarza spostrzegł, że ma na rękach krew i chciał je umyć, jednak ksiądz wstrzymał go słowami, iż to krew heretyków, Panu Bogu szczególnie miła. Wszak to oni właśnie w każdą niedzielę w zborze obrażają Pana Jezusa swoimi modlitwami. Dobrze, że dawna podejrzliwość i często jawna wrogość wobec tych innych, zwanych pogardliwie heretykami i odszczepieńcami, zastępowana jest wzajemnym szacunkiem i zrozumieniem.

To oczywiście, że są różnice dogmatyczne pomiędzy różnymi wyznaniami chrześcijańskimi. Nie chodzi o to, aby udawać, że ich nie ma, lub też dążyć drogą negocjacji i zmian do stworzenia jednego „kompromisowego” katechizmu. Chodzi o ducha współpracy i o dostrzeganie w drugim człowieku brata, który też stara się dążyć do Chrystusa.

Marcin Wolter



Fresk z kościoła św.św. Augustyna i Jana Chrzciciela
(fot. P. Boroń)

W zimowy wieczór czasem tak marzę

Zimowy wieczór wczesnie zapada,
Lśnią pierwsze gwiazdki w szafirze nieba,
W zacisznym kącie pokoju siadam
Bo trochę marzeń – sercu potrzeba.

Chwila zadumy, snują wspomnienia
O tym co przeszło i już nie wróci,
Wychodzą wizje ukryte z cienia,
A każda boli, a każda smuci.

Lecz gdy myślę – o dzieciach moich,
Dla których żyję i które kocham –
Znikają troski i niepokoje,
A serce moje – więcej nie szlocha.

Anna Schenk

TYGODNIK SALWATORSKI - Redakcja: Piotr Boroń (nacz.) tel. 422-68-92, e-mail: tygsal@polbox.com, ks. Stanisław Radoń (asyst. kościelny), Jan Deskur, Łukasz Strutyński, Paweł Hajto, Bogumiła Szewczyk, Agata Dolipska, Piotr Tumidajski.

Strona internetowa: www.icm.com.pl/salwator (przygotowuje Roman Topór-Mądry). Druk: Pracownia AA - Plac na Groblach 5. Tygodnik Salwatorski powstaje z pracy bez honorariów. Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów i korekty językowej tekstów. Tygodnik można zaprenumerować w zakrystii kościoła SS. Norbertanek. Można go nabywać we wszystkich kościołach na terenie Parafii, w kościele Bożego Miłosierdzia i w sklepiu "U Zdzicha" przy ul. Św. Bronisławy